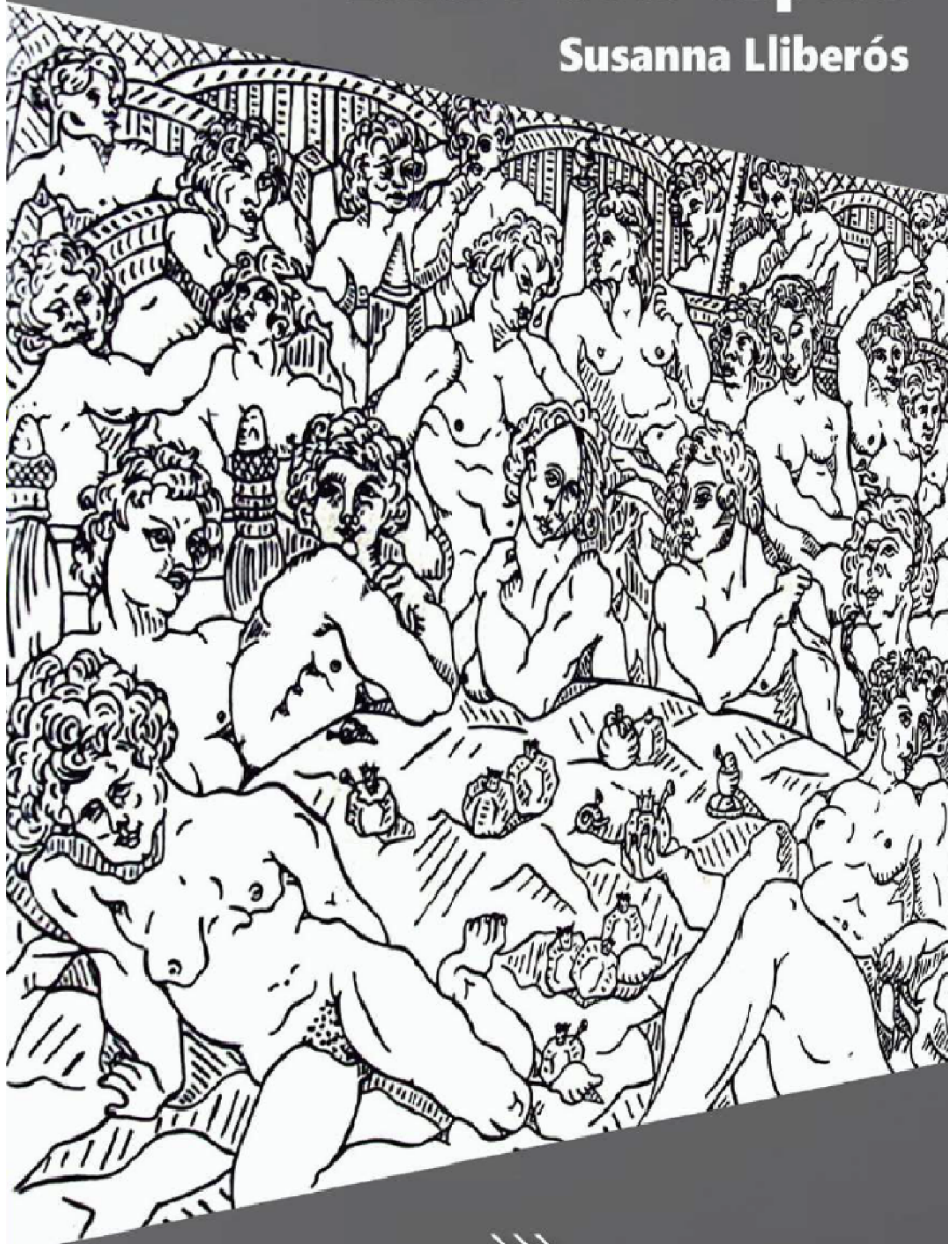

Llibre dels espills

Susanna Lliberós

El Petit Editor

Llibre dels espills

Susanna Liberós

Llibre dels espills

Susanna Liberós

Títol original: Llibre dels espills

© *Del text:* Susanna Lliberós Cubero, 2015

© *Del pròleg:* Lluís Roda, 2015

© *D'aquesta edició:* El Petit Editor, 2015

Primera edició: octubre de 2015

Edita: El Petit Editor

info@elpetiteditor.com

Il·lustració i composició de la coberta: Arturo Doñate

Disseny i maquetació: David Vidal

Correcció d'estil: Rubén Luzón

Fotografia de l'autora en contracoberta: Lluïsa Ros

Impressió: Byprint

Dipòsit legal: V-2667-2015

ISBN: 978-84-944123-1-8

Tots els drets reservats. Queda rigorosament prohibida sense autorització de l'editorial qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprògràfics) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 45).

Imprés al País Valencià

A la meua família.

A Jaume i a Queralt, la meua millor cara.

PRÒLEG

Quan la veu observa

Susanna Lliberós (Vila-real, 1973) va colpir-me amb el seu primer llibre: *Cel·les* (XXVIII Premi de Poesia «25 d'abril» de la Vila de Benissa, Viena Edicions, Barcelona, 2008). Per a mi, fou la descoberta sobtada d'una veu molt potent, ja madura, que irrompia amb dret propi en la nostra tradició literària. Una sorpresa gratíssima. Els bons llibres escassegen. Llegim per trobar-los. Solen passar desapercebuts. Si més no, fins que algú hi crida l'atenció. Em sobtava aquella irrupció als trenta-cinc anys, més o menys. A aqueixa edat, ja resulten inusuals les crítiques exculpatòries que s'apliquen prudentment als joves autors en formació. És jugar-s'ho a una carta. I Susanna Lliberós amb *Cel·les* es descartà amb un trumfo.

Després, he descobert que el seu viarany no era tan curt i que tenia precedents meritoris. Lliberós no era neòfita. Havia estat guardonada en alguns certàmens literaris: Ciutat de la Vall d'Uixó (1993), Solstici de Manises (1994), Ignacio Hilario Zabala del Centre La Torrassa de l'Hospitalet (1995). Susanna Lliberós també havia estat antologada a *Segle 21: Vint-i-una i una poetes per al segle vint-i-u* (Capaltard, 2001) i, el mateix any que publicà *Cel·les*, a *Eròtiques i despentinades* (Arola, 2008). A aquestes antologies, en seguiren d'altres com *La lletra ferida* (Colla Rebombori, 2010) i *Tibar l'arc: Una mirada a la poesia valenciana actual* (Tria Llibres, 2012), fins a arribar al seu segon poemari, *Compàs d'espera* (Germania, 2013), que certificava la voluntat d'una continuïtat

poètica. L'any 2014 participava en les obres col·lectives *Ponts suspensius* (Onada) i *Sexduïts i sexduïdes* (Bromera), i fou convidada, juntament amb cinc poetes més, a *Veus paral·leles 12: De Fisterra al cap de Creus*.

Com a periodista, Susanna Lliberós és un rostre i una veu familiars per als valencians. Va estudiar Periodisme a la Universitat Autònoma de Barcelona, i el 2003 s'incorporà a la Televisió Valenciana, com a presentadora i reportera de programes informatius i culturals. Abans, havia treballat a Ràdio Castelló-Cadena SER i Localia Televisión Castellón.

Potser alguns trets de la poesia de Susanna Lliberós deriven d'aquesta formació i esperit periodístics. L'autora mostra una consciència nítida de la potència que cada mot té. En la seua poesia, el sentit no s'adquireix tant per una aproximació successiva de mots com per una tria precisa, adient, necessària, com qui es capbussa en el fons de l'ànima fins a trobar allò que urgeix per retornar a la superfície i respirar: la comprensió, la veritat, la calma; l'autenticitat. Lliberós mostra un coratge punyent, dolorós, valent. Gens conformista, rebel. Sap que s'ho juga tot i no hi ha espai per a l'engany ni l'autoengany. Intueix que hi ha explicacions que no coneix més enllà del dolor, de la tristesa immensa, de la decepció, de la impotència. És conscient del preu, de la factura, del pes condicionant de l'experiència viscuda. Però intueix que hi ha més. Hi ha un fructífer esforç a no dissimular l'experiència, a no assuavir-la, a no acomodar-la. A entendre-la. Hi ha una opció encertada, però dura, de no-tergiversació: la consciència dels colps en dissipa el dolor. En la seua recerca, furga. No per fer-se mal, sinó per deixar de patir. Per sanar. Les ferides de l'ànima són difícils de guarir. Però Lliberós escriu higiènicament del que sent, no necessàriament del que entén. Es deixa emportar per la intuïció, sap que la ment no li serveix. No li ha servit.

I

*Seieu al cap de taula, ompliu de vi les copes i brindeu
i mireu-vos als ulls
com una mantis es mira sempre el mascle
abans de copular*

Serà aquesta la pena insana i perdurable
que enalteix la pobra humanitat
i el pes dels deutes
com l'adob de les nafres
o com una amalgama cruenta de retrets.
Netejarem el rebost, guardarem allà al fons
la inclemència i l'espígol,
la calma, que és el buit insubornable,
o la insultant i fràgil vaguetat d'aquests versos.

II

Aquesta llum:
un tel de vida,
un bleix de nouvingut,
com una invitació a la desmemòria,
una membrana finíssima d'espurnes,
la riba d'un camí que no han marcat encara.

Ets pols, i a la pols tornaràs.

Gn 3,19

Si som el fang,
la cendra,
el resultat de la foguera d'alguna vanitat.
La pols,
el plor de sant Llorenç:
la cremació de la ferralla i prou.
El pet de dos matèries o d'un àtom,
o si vols un gran cuc,
un cullerot buscant un ou
o l'ou de la gallina.
El després d'un gemec,
d'un oblit
o d'un prec
o d'una negligència.
Si som la sal que cou a les ferides,
el costellam,
la fusta modelada,
un pecat.
No res.
Com és que encara et vens
cada nit,
d'amagat,
l'ànima
a pes?

IV

Saps que no et serà el verb la solució anhelada
per a sedimentar l'entrada en el capvespre,
que s'avança,
de la vida.

No et farà memorable la paraula
i tot i això t'entestes a deixar testimoni
de totes les misèries,
de cada giravolta,
de l'albada,
de la pèrdua infinita de les hores,
d'aquell amor de punible bellesa.

I encara ara aprens
sense enaiguar-te els ulls,
amb aquesta insistència,
a recobrar les absències primeres.
Però fent-te malbé,
com sempre ho fa el dolor
de no saber escriure aquell vers que voldries.

V

Du rouge au vert tout le jaune se meurt.

Guillaume Apollinaire

Ha vingut la primavera sense fer ni un sol truc a la porta,
sense avisar ni demanar permís,
exultant, arrogant.
S'ha presentat de colp amb les mans plenes de tactes
[adelerats,
els pits turgents,
el riure contingut i amanit al baix ventre,
tota joia i delícia,
amb pastissos a dojo i la boca de lliris.
«Tu què li has fet?», diràs;
et promet que jo res, tot el contrari,
li he tret la llengua i he creuat el carrer quan de lluny
[l'he intuïda,
li he fet veure que sobra,
he xisclat al seu pas, li he brammat, he blasmat.
Però igual ha vingut, amb embranzida potser, la primavera.
I ens ha enxampat amb la tardor enganxada a la pell,
amb l'olor d'humitat a les sabates,
amb les puntes trencades dels cabells
i els clevills a les ungles.

Encara ara tenim el fred als ossos de la llengua,
als plecs de les absències.
No entenem els capolls, ni els cirerers,
ni el bec de so tan ple de falcia.
La llet se'ns fa malbé i el formatge es floreix,
la pols s'estén per terra i les cortines onegen esgroguides
anhelant la pau d'un nou combat
de diumenges de cendra.
Quin vent urgent s'emportarà el silenci?
Com se'ns escalfaran les hores d'estampida?
El final de quina llàgrima sentenciarà l'hivern
que es va estendre a deshora
pels costeruts costums de les distàncies entre el teu cor
[i el meu?
Quan cridarem, al cel, la primavera!?